

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ ПЕДАГОГІЧНИХ НАУК УКРАЇНИ
ІНСТИТУТ ПРОБЛЕМ ВИХОВАННЯ НАПН УКРАЇНИ
РІВНЕНСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ ГУМАНІТАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ОСВІТНЬО-РЕСУРСНИЙ ЦЕНТР РДГУ
КАФЕДРА ПЕДАГОГІКИ ПОЧАТКОВОЇ, ІНКЛЮЗИВНОЇ ТА ВИЩОЇ ОСВІТИ**

ПРОФЕСІЙНИЙ РОЗВИТОК ПЕДАГОГА

**МАТЕРІАЛИ
ІІІ ВСЕУКРАЇНСЬКОЇ НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ Е-КОНФЕРЕНЦІЇ
З МІЖНАРОДНОЮ УЧАСТЮ**

**«ОСВІТА І ВИХОВАННЯ
В ІНФОРМАЦІЙНОМУ СУСПІЛЬСТВІ:
ДОСЯГНЕННЯ, ВИКЛИКИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ»**

23 – 24 ЖОВТНЯ 2024 РОКУ

РІВНЕ

УДК 373.3.091.12

П 84

Рекомендовано до друку
вченою радою Інституту проблем виховання НАПН України
(протокол № 13 від 31 жовтня 2024 р.),
вченою радою Рівненського державного гуманітарного університету
(протокол № 11 від 31 жовтня 2024 р.),

Рецензенти:

Ольга РЕЙПОЛЬСЬКА, доктор педагогічних наук, професор, завідувач лабораторії дошкільної освіти і виховання (Центр раннього розвитку дитини та дошкільної освіти) Інституту проблем виховання НАПН України.

Ольга БЕЗКОРОВАЙНА, доктор педагогічних наук, професор, завідувач кафедри української та зарубіжної літератури Рівненського державного гуманітарного університету.

Професійний розвиток педагога: збірник матеріалів III Всеукраїнської науково-практичної е-конференції з міжнародною участю «Освіта і виховання в інформаційному суспільстві: досягнення, виклики та перспективи», м. Рівне, 23-24 жовтня 2024 р. Рівне: Рівненський державний гуманітарний університет, 2024. 160 с.

У збірнику представлено наукові матеріали, що включені до програми III Всеукраїнської науково-практичної е-конференції «Освіта і виховання в інформаційному суспільстві: досягнення, виклики та перспективи».

У виданні висвітлюються актуальні проблеми розвитку освіти України, формування національної солідарності в учнівській та студентській молоді, організації інклюзивного навчання в закладах освіти, підготовки майбутніх учителів початкових класів до роботи в Новій українській школі та педагогів в умовах інформаційних впливів і воєнного стану.

Збірник рекомендований для науковців, викладачів, аспірантів, здобувачів вищої освіти і всіх тих, хто цікавиться питаннями історії та сьогодення системи освіти.

Відповідальність за автентичність цитат, правильність фактів і посилань, достовірність матеріалів та грамотність несуть автори публікацій.

Думки авторів можуть не збігатися з позицією редколегії.

© Кафедра педагогіки початкової,
інклюзивної та вищої освіти
Рівненського державного гуманітарного
університету, 2024.

Укладання.

© Автори статей, 2024

РЕАЛІЗАЦІЯ ВИХОВНОЇ ТА РОЗВИВАЛЬНОЇ ФУНКЦІЙ У ПРОЦЕСІ НАВЧАННЯ В НОВІЙ УКРАЇНСЬКІЙ ШКОЛІ

Костюк Анастасія,

здобувач першого (бакалаврського) рівня вищої освіти,

Сілкова Ельвіра, старший викладач

кафедри математики з методикою навчання;

Рівненський державний гуманітарний університет, м. Рівне

В освітньому процесі України питання реалізації виховної та розвивальної функцій навчання набуває особливого значення, особливо в контексті впровадження концепції Нової української школи (НУШ).

Нова українська школа прагне створити умови для всебічного розвитку дітей, що охоплює як інтелектуальний, так і емоційний, соціальний та фізичний аспекти. Виховна функція в процесі навчання є одним із найважливіших компонентів освітнього процесу. Вона має на меті формування ціннісних орієнтацій, соціальних навичок і емоційного інтелекту учнів. Це досягається шляхом активного залучення дітей до процесу навчання, використання інноваційних методів, які стимулюють співпрацю, взаємодію та креативність.

Розвивальна функція, у свою чергу, фокусується на створенні умов для розвитку критичного мислення, самостійності, ініціативності та здатності до самоосвіти. Важливим аспектом є індивідуалізація навчання, що передбачає врахування інтересів і потреб кожної дитини, а також надання можливостей для розвитку її творчого потенціалу. [1, с. 103].

У цьому контексті реалізація виховної та розвивальної функцій у навчанні в НУШ постає як складний і багатогранний процес, що вимагає комплексного підходу з боку педагогів, батьків та суспільства. Справжня мета освіти полягає не лише у формуванні професійних навичок, а й у вихованні свідомих, відповідальних громадян, здатних до критичного аналізу, творчого вирішення проблем та активної участі у житті суспільства.

Організація освітнього середовища сучасної початкової школи передбачає створення комфортної атмосфери для кожного учасника освітнього процесу, реалізацію права на освіту дітей з особливими освітніми потребами, забезпечення умов для особистісного розвитку школярів. Реформа системи освіти в Україні зумовлює оновлення підходів та впровадження інновацій у процес створення освітнього середовища закладу освіти [2, с. 78].

Нова українська школа створює нові виклики для вчителів, але також відкриває великі можливості для розвитку учнів та формування їхніх життєвих компетентностей. Головними складовими успішної роботи вчителя є компетентнісний підхід до навчання, інклюзія, особистісно орієнтоване навчання, використання інтерактивних методів, а також виховання моральних цінностей. У сучасних умовах важливо, щоб вчителі не лише передавали знання, але й активно сприяли всебічному розвитку дитини, допомагаючи їй стати відповідальним і самостійним членом суспільства.

Розвивальна функція навчання є невід'ємною складовою освітнього процесу, яка спрямована на всебічний розвиток особистості учня. Її реалізація вимагає створення умов для активного пізнавального процесу, формування інтелектуальних та емоційних якостей, а також забезпечення соціалізації учнів. Виховна функція в процесі навчання є ключовим аспектом освітнього процесу, оскільки забезпечує гармонійний розвиток особистості учня. Вона не тільки сприяє засвоєнню знань, але й формує моральні, етичні, соціальні та духовні цінності.

Новітні підходи до організації навчального процесу в НУШ спрямовані на створення сучасної, гнучкої та ефективної системи освіти, яка відповідає потребам учнів та викликам сучасного суспільства. Використання компетентнісного підходу, інтерактивних методів, інтегрованого та проєктного навчання, а також цифрових технологій сприяє розвитку всебічних навичок учнів, таких як критичне мислення, комунікація, співпраця та самостійність. Особистісно орієнтований підхід і формувальне оцінювання допомагають учням розвивати свої здібності, а соціально-емоційне навчання формує в них

важливі життєві навички. У підсумку, ці підходи допомагають формувати компетентних, відповідальних та ініціативних громадян, здатних адаптуватися до швидкозмінного світу [3, с. 405].

Ключові компетентності є важливою складовою процесу навчання учнів в НУШ. Розвиток цих компетентностей може відбуватися через різні види діяльності, що охоплюють інтерактивні форми навчання, співпрацю та співробітництво з іншими учнями, розвиток критичного мислення та творчих здібностей. У процесі розвитку ключових компетентностей важливо відстежувати рівень їх розвитку учнів на різних етапах навчання, щоб забезпечити подальший успішний розвиток у них цих компетентностей. Для цього можна використовувати таблиці, які відображають рівні розвитку компетентностей на різних етапах навчання. Таким чином, розвиток ключових компетентностей є важливою складовою успішної соціалізації учнів, яка сприяє формуванню їх особистості, вмінь і навичок, необхідних для подальшого успіху у житті [4, с. 225].

Отже, у процесі реалізації розвивальної функції навчання в Новій українській школі важливо застосовувати різноманітні підходи, які забезпечують активну участь учнів у навчальному процесі та сприяють їхньому всебічному розвитку. Інтерактивні методи, індивідуалізація навчання, використання інформаційно-комунікаційних технологій, проєктна діяльність, соціально-емоційне навчання, співпраця з батьками та оцінювання на основі компетентностей є ключовими елементами, які допомагають формувати критичне мислення, комунікативні навички та емоційну зрілість учнів. Реалізація виховної функції в процесі навчання в Новій українській школі є ключовим елементом формування гармонійно розвиненої особистості учня. Інтеграція виховних аспектів у навчальний процес, активізація проєктної діяльності, розвиток критичного мислення, партнерство з батьками і громадою, а також залучення учнів до соціальних ініціатив сприяють формуванню не лише знань, а й цінностей, соціальних навичок і відповідальності.

Список використаних джерел:

1. Бібік, Н. М. Нова українська школа: poradnik для вчителя. Київ: ТОВ «Видавничий дім «Плеяди», 2017. 206 с.
2. Кірик М. Ю., Данилова Л. І. Нова українська школа: організація діяльності учнів початкових класів закладів загальної середньої освіти: навч.-метод. посіб. Львів: Світ, 2019. 136 с.
3. Гонтаровська Н. Б. Освітнє середовище як фактор розвитку особистості дитини. Київ: Дніпро-VAL, 2010. 623 с.
4. Головань М. С. Компетенція та компетентність: порівняльний аналіз понять. *Педагогічні науки: теорія, історія, інноваційні технології*. 2011. №8. С. 224 – 233.

**ІНТЕГРАЦІЯ МІЖНАРОДНОГО ДОСВІДУ ВДОСКОНАЛЕННЯ
ВИЩОЇ ПЕДАГОГІЧНОЇ ОСВІТИ В СВІТЛІ ІМПЛЕМЕНТАЦІЇ
ПОЛОЖЕНЬ БОЛОНСЬКОГО ПРОЦЕСУ**

Красовська Ольга,

доктор педагогічних наук, професор,
завідувач кафедри теорії та методик початкової освіти,
Приватний вищий навчальний заклад
«Міжнародний економіко-гуманітарний університет
імені академіка Степана Дем'янчука», м. Рівне

У сучасних умовах інтеграції світових та європейських освітніх систем, вивчення міжнародного досвіду підготовки педагогічних кадрів є надзвичайно важливим для України. Відсутність належної національної стратегії глобалізації освіти призводить до неналежних темпів розвитку міжнародних освітніх програм. Враховуючи, що багатоманіття культур, традицій, особливостей освітніх систем та імплементація фундаментальних засад вищої освіти країн учасниць Болонського процесу є значним надбанням освітньої галузі країн Європейського Союзу, першочерговим завданням удосконалення вітчизняної

Власюк Людмила

РОЛЬ ІМІДЖУ ВЧИТЕЛЯ В УСПІШНІЙ ОСВІТНІЙ
ДІЯЛЬНОСТІ УЧНЯ ТА ЙОГО СОЦІАЛІЗАЦІЇ _____ 28

Войтович Ліля

ФОРМУВАННЯ СОЦІАЛЬНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ УЧНІВ
ПОЧАТКОВОЇ ШКОЛИ ЗАСОБАМИ СИТУАЦІЙНИХ
ЗАВДАНЬ НА УРОКАХ «Я ДОСЛІДЖУЮ СВІТ» _____ 30

Герасимчук Інна

СУТНІСТЬ ПЕДАГОГІЧНОЇ РЕАБІЛІТАЦІЇ УЧНІВ ІЗ
ОСОБЛИВИМИ ОСВІТНИМИ ПОТРЕБАМИ _____ 34

Євтушенко Олеся

ПЕДАГОГІЧНІ УМОВИ ВИКОРИСТАННЯ ДИДАКТИЧНОЇ ГРИ В
ОСВІТНЬОМУ ПРОЦЕСІ НОВОЇ УКРАЇНСЬКОЇ ШКОЛИ _____ 37

Журба Катерина

ДОСВІД ДОПРИЗОВНОЇ ПІДГОТОВКИ МОЛОДІ У ПОЛЬЩІ _____ 41

Захарчук Катерина

ОСОБЛИВОСТІ ЗАСТОСУВАННЯ ІКТ НА УРОКАХ
«Я ДОСЛІДЖУЮ СВІТ» У ПОЧАТКОВІЙ ШКОЛІ _____ 43

Коломис Богдана

СНАТ ГРТ –ІННОВАЦІЙНИЙ ПОМІЧНИК УЧИТЕЛЯ _____ 45

Костолович Тетяна, Мокіч Ірина

ДІЯЛЬНІСНИЙ ПІДХІД НА УРОКАХ УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ
ТА ЧИТАННЯ В ПОЧАТКОВІЙ ШКОЛІ _____ 49

Костюк Анастасія, Сілкова Ельвіра

РЕАЛІЗАЦІЯ ВИХОВНОЇ ТА РОЗВИВАЛЬНОЇ ФУНКЦІЙ У ПРОЦЕСІ
НАВЧАННЯ В НОВІЙ УКРАЇНСЬКІЙ ШКОЛІ _____ 52

Красовська Ольга

ІНТЕГРАЦІЯ МІЖНАРОДНОГО ДОСВІДУ ВДОСКОНАЛЕННЯ
ВИЩОЇ ПЕДАГОГІЧНОЇ ОСВІТИ В СВІТЛІ ІМПЛЕМЕНТАЦІЇ
ПОЛОЖЕНЬ БОЛОНСЬКОГО ПРОЦЕСУ _____ 55